



Határozatok Tára

ATHANASIOS RANTOS
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2022. február 24.¹

C-99/21. P. sz. ügy

**Danske Slagtermestre
kontra**

Európai Bizottság

„Fellebbezés – Állami támogatások – Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése – A szennyvíz összegyűjtése után fizetendő díjak rendszere – Panasz – Állami támogatás hiányát megállapító határozat – Megsemmisítés iránti kereset – Elfogadhatóság – Kereshetőségi jog – Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése – Végrehajtási intézkedéseket maga után nem vonó, rendeleti jellegű jogi aktus – Közvetlen érintettség”

I. Bevezetés

1. Fellebbezésében a Danske Slagtermestre az Európai Unió Törvényszéke 2020. december 1-jei Danske Slagtermestre kontra Bizottság végzésének (T-486/18, nem tették közzé, a továbbiakban: megtámadott végzés, EU:T:2020:576) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel a Törvényszék mint elfogadhatatlant elutasította az SA.37433 (2017/FC) – Dánia állami támogatással kapcsolatban 2018. április 19-én hozott C(2018) 2259 final bizottsági határozat megsemmisítése iránti kérelmét, amely határozat az előzetes vizsgálati eljárás lefolytatása után megállapítja, hogy a 2013. július 4-i lov nr. 902/2013 om ændring af lov om betalingsregler for spildevandsforsyningsselskaber m.v. (Betalingsstruktur for vandafledningsbidrag, bemyndigelse til opgørelse af særbidrag for behandling af særlig forurenede spildevand m.v.) (a szennyvízkezelést végző szolgáltatók számára fizetendő díjakra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló törvény módosításáról szóló 902/2013. sz. törvény [a szennyvíz ártalmatlanítása után fizetendő díj szerkezete, a különösen szennyezett szennyvíz kezeléséért rendkívüli díj felszámításának engedélyezése, stb.]) (a továbbiakban: vitatott intézkedés) nem minősül az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak.

2. A jelen ügy alkalmas arra, hogy tisztázza a támogatási intézkedések kedvezményezettjeinek versenytársai által benyújtott, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szereplő harmadik fordulat szerinti kereset elfogadhatósági feltételeit, és különösen a Bíróság 2018. november 6-i Scuola Elementare Maria Montessori kontra Bizottság, Bizottság kontra Scuola Elementare Maria Montessori és Bizottság kontra Ferracci ítéletében² értelmezett „közvetlen érintettség” és „végrehajtási intézkedések” fogalmát.

¹ Eredeti nyelv: francia.

² C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:873, a továbbiakban: Montessori ítélet.

II. A jogvita előzményei

3. A Danske Slagtermestre egy dániai kis henteseket, vágóhidakat, nagykereskedőket és feldolgozókat képviselő szakmai szövetség. 2013. szeptember 26-án panaszt nyújtott be a Bizottsághoz azzal az indokkal, hogy a Dán Királyság a vitatott intézkedés elfogadásával a szennyvíz összegyűjtése után fizetendő díjak csökkentése útján állami támogatást nyújtott a nagy vágóhidak javára.

4. Ez az intézkedés módosította a szennyvíz összegyűjtése után fizetendő díjak rendszerét,³ és bevezetett egy „lépcsőzetes” degresszív rendszert, amely a szennyvíz köbméterenkénti árát a kibocsátott szennyvíz mennyiségétől függően három fokozatban állapítja meg (a továbbiakban: lépcsőzetes rendszer), amelyek közül az első ingatlanonként legfeljebb évi 500 m³ vízfogyasztásnak felel meg, a második a vízfogyasztás azon részének felel meg, amely ingatlanonként évi 500 m³ és 20 000 m³ között van, és az első fokozatnál 20%-kal alacsonyabb köbméterárat határoz meg, a harmadik pedig a vízfogyasztás azon részének felel meg, amely ingatlanonként meghaladja az évi 20 000 m³-t, és az első fokozatnál 60%-kal alacsonyabb köbméterárat határoz meg.⁴

5. Az eljárás előzetes szakaszának végén a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot, amelyben úgy ítélte meg, hogy a vitatott intézkedéssel bevezetett új díjszabás az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében nem minősül állami támogatásnak.

III. A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott végzés

6. A Törvényszék Hivatalához 2018. augusztus 15-én benyújtott keresetlevelében a fellebbező az EUMSZ 263. cikk alapján a vitatott határozat megsemmisítése iránti keresetet terjesztett elő.

7. A megtámadott végzésben a Törvényszék a keresetet elfogadhatatlannak nyilvánította, azzal az indokkal, hogy a fellebbező nem rendelkezik keresetőségi joggal sem saját nevében, sem tagjai érdekeinek képviselőjeként. Konkrétabban a Törvényszék úgy határozott, hogy a fellebbező nem rendelkezik keresetőségi joggal sem érintett fél jogállása (mivel keresetében nem hivatkozott eljárási jogainak megsértésére), sem tagjai közvetlen és személyükben való érintettsége révén.

8. Ami különösen e keresetnek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata szerinti elfogadhatóságát illeti,⁵ a Törvényszék – elismerve, hogy a vitatott határozat e rendelkezés értelmében „rendeleti jellegű jogi aktusnak” minősül (a megtámadott végzés 94–96. pontja) –, úgy ítélte meg, hogy e határozat nem érinti közvetlenül a fellebbezőt (a végzés 97–104. pontja), így az általa benyújtott kereset elfogadhatatlan, anélkül hogy meg kellene vizsgálni azt, hogy az említett határozat von-e maga után végrehajtási intézkedéseket (a végzés 105. pontja).

³ E törvény hatálybalépése előtt a dán jogszabályok vízköbméterenkénti egységes díjat írtak elő az ugyanahhoz a szennyvíztisztító telephez csatlakozó valamennyi vízfogyasztó számára, tevékenységi körtől és fogyasztástól függetlenül.

⁴ A lépcsőzetes modell keretében pontosabban a harmadik fokozatba tartozó fogyasztók először az első fokozat díját fizetik meg (amíg vízfogyasztásuk nem haladja meg az 500 m³-t), majd a második fokozat díját (amíg a fogyasztásuk nem haladja meg a 20 000 m³-t), és végül a harmadik fokozatra meghatározott díjszabás szerint fizetik meg szennyvízdíjait.

⁵ Ez a felperest közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktus ellen irányuló kereset esete, amely nem von maga után végrehajtási intézkedéseket.

IV. A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

9. 2021. február 17-én a Danske Slagtermestre fellebbezést nyújtott be a megtámadott végzés ellen. Azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül ezt a végzést.⁶

10. A Dán Királyság által támogatott Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság utasítsa el a fellebbezést, és kötelezze a fellebbezőt a költségek viselésére.

11. A felek írásban válaszoltak a Bíróság által feltett kérdésekre is. A Bíróság úgy döntött, hogy az eljárási szabályzata 76. cikke (2) bekezdésének megfelelően tárgyalás tartása nélkül határoz.

V. Elemzés

12. Fellebbezésének alátámasztása érdekében a Danske Slagtermestre öt jogalapra hivatkozik, amelyek lényegében az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében foglalt harmadik eset szerinti – és a Bíróság által a Montessori ítéletben értelmezett –, „közvetlen érintettség” feltételének Törvényszék általi téves értelmezésére és alkalmazására vonatkoznak.

13. A Bizottság először is kétségeit fejezi ki a fellebbezés elfogadhatóságát illetően, azzal az indokkal, hogy a fellebbező által előterjesztett kereseti kérelmek kizárólag a megtámadott végzés hatályon kívül helyezésére irányulnak, míg a Bíróság eljárási szabályzata 170. cikkének (1) bekezdése szerint a fellebbezésben foglalt kérelmeknek arra kell irányulniuk, hogy egészben vagy részben adjanak helyt az első fokon előterjesztett kérelmeknek. Az ügy érdemét illetően a dán kormány által támogatott Bizottság elsődlegesen a fellebbezés elutasítását kéri, másodlagosan pedig, abban az esetben, ha a Bíróság úgy ítélné meg, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot a fellebbező közvetlen érintettségének értékelése tekintetében, kéri, hogy a Bíróság – a megtámadott végzés indokolásának megváltoztatásával – utasítsa el a fellebbezést azon az alapon, hogy a vitatott határozat olyan rendeleti jellegű jogi aktus, amely az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében foglalt harmadik eset értelmében végrehajtási intézkedéseket von maga után.

14. Ami mindenekelőtt a fellebbezésnek az eljárási szabályzat 170. cikkének (1) bekezdése értelmében vett elfogadhatóságát illeti, jóllehet a fellebbező nem kéri kifejezetten, hogy adjanak helyt az első fokon előterjesztett kérelmeknek, vagy akár, hogy semmisítsék meg a vitatott határozatot,⁷ számomra úgy tűnik, hogy – a túlzott formalizmus elkerülése érdekében – a kérelmeket nem lehet másképpen tekinteni, mint amelyek lényegében ugyanarra az eredményre irányulnak.⁸ Úgy vélem tehát, hogy a fellebbezés elfogadható.

15. Az alábbiakban először az öt fellebbezési jogalapot elemzem, a Törvényszéknek a fellebbező közvetlen érintettségére vonatkozó értékelésével kapcsolatban (A. szakasz). Ezt követően megvizsgálom az első fokon benyújtott kereset elfogadhatóságát arra az esetre, ha a Bíróság – az általam javasolt érvelést követve – hatályon kívül helyezi a megtámadott végzést (B. szakasz),

⁶ Megjegyzem, hogy a felperes nem kéri, hogy a Bíróság adjon helyt az első fokon előterjesztett keresetnek, és azt sem, hogy kötelezze a Bizottságot az első- és másodfokú eljárás költségeinek viselésére.

⁷ Az eljárási szabályzat 169. cikkének megfelelően csupán azt kéri, hogy a megtámadott végzést helyezték hatályon kívül.

⁸ Lásd ebben az értelemben: 2020. július 16-i Inclusion Alliance for Europe kontra Bizottság ítélet (C-378/16 P, EU:C:2020:575, 57–60. pont). Ezen túlmenően, mivel a fellebbezés csak a kereset elfogadhatóságára vonatkozik, abban az esetben, ha a Bíróság helyt ad a fellebbezésnek, kétség sem férhet ahhoz, hogy az első fokon előterjesztett, a vitatott határozat megsemmisítésére irányuló kérelmek továbbra is teljes mértékben relevánsak maradnak, annál is inkább, mivel a javasolataim értelmében az ügyet vissza kell utalni a Törvényszéke elé, hogy az határozzon a kereset megalapozottságáról.

egyrészt a fellebbező közvetlen érintettsége (B.1. szakasz), másrészt a végrehajtási intézkedések esetleges hiányának kérdése tekintetében, amelyet a Törvényszék a megtámadott végzésében nem vizsgált (B.2. szakasz).

A. A fellebbezésről

16. Az öt fellebbezési jogalap közül, amelyekkel célszerű együtt foglalkozni, az első a „közvetlen érintettség” követelményének téves alkalmazásán alapul, a második azon, hogy a Törvényszék összetévesztette a közvetlen érintettség értékelését a személyes érintettség értékelésével, a harmadik azon, hogy a közvetlen érintettség Montessori ítéletben meghatározott kritériumai teljesülnek a jelen ügyben, a negyedik azon, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy a fellebbező nem bizonyította, hogy tagjai torzult versenynek vannak kitéve, az ötödik pedig azon, hogy a Törvényszék tévesen értelmezte a személyes érintettségre vonatkozó kritériumokat, feltételezve, hogy azok relevánsak a személyes érintettség értékelése szempontjából.

1. A Bíróság ítélkezési gyakorlatában értelmezett közvetlen érintettség kritériumáról

17. Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése kimondja, hogy bármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett (első eset) vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen (második eset),⁹ továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket (harmadik eset).¹⁰

18. Ezenkívül, mivel „az őt közvetlenül érintő” kifejezés az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott második és harmadik esetben azonos módon szerepel, már megállapítást nyert, hogy a harmadik eset alá tartozó „közvetlen érintettség” fogalma nem értelmezhető megszorítóbban, mint a második eset alá tartozó.¹¹

19. A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében előírt azon feltétel, miszerint a kereset tárgyát képező határozatnak közvetlenül kell érintenie a természetes vagy jogi személyt, két együttes feltétel teljesülését követeli meg, nevezetesen egyfelől azt, hogy a vitatott intézkedés közvetlen hatást gyakoroljon a jogalany jogi helyzetére, másfelől pedig azt, hogy ne hagyjon mérlegelési jogkört az intézkedés végrehajtására kötelezett címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az uniós szabályozás alapján történik.¹²

20. Az állami támogatásokra vonatkozó szabályokat illetően hangsúlyozni kell, hogy azok célja a verseny megóvása. Így ezen a területen az a tény, hogy valamely bizottsági határozat érintetlenül hagyja azon nemzeti intézkedések hatásait, amelyekre nézve a fellebbező az ezen intézményhez

⁹ Ez az eset lényegében megegyezik a korábban az EK 230. cikkben (és még korábban az EGK 173. cikkben) foglalt esettel, amely szerint bármely természetes vagy jogi személy indíthat eljárást olyan határozat ellen, amelyet ugyan rendeletként vagy egy másik személyhez címzett határozatként hoztak, de őt közvetlenül és személyében érinti.

¹⁰ E harmadik esetet a Lisszaboni Szerződés iktatta be annak érdekében, hogy kiterjessze a természetes és jogi személyek által – a jogalkotási aktusok kivételével – valamennyi általános hatályú jogi aktszal szemben indított megsemmisítés iránti keresetek elfogadhatósági feltételeit (lásd ebben az értelemben a Montessori ítélet 26. és 27. pontját).

¹¹ Lásd ebben az értelemben: 2021. július 15-i Deutsche Lufthansa kontra Bizottság ítélet (C-453/19 P, EU:C:2021:608, 82–84. pont).

¹² Lásd a Montessori ítélet 42. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot. Ugyanez a helyzet akkor, ha a címzettek azon lehetősége, hogy valamely uniós jogi aktust ne hajtsanak végre, pusztán elméleti, és semmi kétség nem fér ahhoz, hogy szándékukban áll ezen jogi aktusnak megfelelően eljárni (lásd: 1998. május 5-i Dreyfus kontra Bizottság ítélet, C-386/96 P, EU:C:1998:193, 44. pont).

címzett panaszában arra hivatkozott, hogy azok nem felelnek meg e célkitűzésnek és versenyhátrányt okoztak neki, lehetővé teszi annak megállapítását, hogy e határozat közvetlenül érinti a fellebbező jogi helyzetét, különösen az állami támogatások terén az EUM-Szerződésből eredő azon jogát, hogy a verseny ne torzuljon a szóban forgó nemzeti intézkedések miatt az ő hátrányára.¹³

21. Ami különösen a jelen indítvány 19. pontjában hivatkozott két kritérium közül az első alkalmazását illeti, a Bíróság egyértelművé tette, hogy noha az uniós bíróságnak nem feladata, hogy a kereset elfogadhatósága vizsgálatának szakaszában véglegesen nyilatkozzon a felperes és a Bizottság valamely, a vitatott határozathoz hasonló határozatában értékelt nemzeti intézkedések kedvezményezettjei közötti versenytársi kapcsolatról, az ilyen felperes közvetlen érintettsége nem vezethető le kizárólag a versenytársi kapcsolat fennállásának lehetőségéből.¹⁴

22. Ugyanis, mivel a közvetlen érintettség feltétele megköveteli, hogy a megtámadott jogi aktus közvetlen hatást gyakoroljon a felperes jogi helyzetére, az uniós bíróság köteles ellenőrizni, hogy ez utóbbi „megfelelően bemutatta-e azon indokokat, amelyek alapján a Bizottság határozata neki versenyhátrányt okozhat, következésképpen hatást gyakorol az ő jogi helyzetére”.¹⁵

23. A jelen esetben a Bíróság ítélkezési gyakorlatában és különösen a Montessori ítéletben értelmezett e kritérium alkalmazását kell megvizsgálni.

24. E tekintetben emlékeztetek arra, hogy a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése előtti ítélkezési gyakorlatban az EK 230. cikk negyedik bekezdésében (jelenleg az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében) említett második eset értelmében vett közvetlen érintettség – a személyes érintettség értékeléséhez képest gyakran marginális¹⁶ – értékelése inkább a közvetlen érintettség második kritériumára, azaz a végrehajtásért felelős hatóságok mérlegelési mozgásterének hiányára összpontosított,¹⁷ a vitatott intézkedés tényleges hatásainak bármely elemzését pedig elsősorban a személyes érintettség szempontjából vették figyelembe. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott harmadik eset Lisszaboni Szerződés általi bevezetését követően az uniós bíróság – amelynek a személyes érintettségre vonatkozó megfontolásoktól függetlenül kell vizsgálnia a felperes közvetlen érintettségének feltételét – egyre szigorúbban értelmezte e kritériumot,¹⁸ figyelembe véve olyan ténybeli elemeket, amelyek lényegüket tekintve nagyon közel állnak azokhoz, amelyek mindaddig a személyes érintettség vizsgálatának részét képezték.¹⁹

25. Az ítélkezési gyakorlat ezen fejleményei ellenére azonban véleményem szerint nem tagadható, hogy a közvetlen érintettség értékelése döntően jogi jellegű elemekhez kapcsolódik, amint az a Bíróság által rendszeresen használt fordulat azonos szövegéből is kitűnik, vagyis azon feltételhez,

¹³ Lásd a Montessori ítélet 43. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

¹⁴ Lásd a Montessori ítélet 46. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

¹⁵ Lásd a Montessori ítélet 47. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

¹⁶ Lásd különösen: 1990. július 12-i COFAZ kontra Bizottság ítélet (C-169/84, EU:C:2018:301, 30. pont).

¹⁷ Lásd különösen: 1985. január 17-i Piraiki-Patraiki és társai kontra Bizottság ítélet (11/82, EU:C:1985:18, 7–10. pont) és az 1990. július 12-i COFAZ kontra Bizottság ítéletet (C-169/84, EU:C:1990:301, 30. pont).

¹⁸ Jóllehet, amint azt a jelen indítvány 18. pontjában idézett ítélkezési gyakorlat kifejtette, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében foglalt harmadik eset hatálya alá tartozó „közvetlen érintettség” fogalma nem értelmezhető megszorítóbban mint az amely e rendelkezés második esetének hatálya alá tartozik.

¹⁹ Lásd különösen: Noël, V. és Thomas, S., „Locus Standi in State Aid Litigation After Montessori”, *European State Aid Law Review*, 4. sz., 2021, 528. o., valamint Caranta, R., „Knock, and it shall be opened unto you: Standing for non-privileged applicants after Montessori”, *Common Market Law Review*, 58. sz., 2021, 173–174. o. Maga a Montessori ítélet sem tűnik számomra e tekintetben kifogástalannak, mivel a Bíróság által az említett ítélet 46. és 47. pontjában a közvetlen érintettség feltételére vonatkozó kritériumok meghatározására használt megfogalmazás nagyon hasonló ahhoz, amelyet maga a Bíróság használt – a személyes érintettség teljesen eltérő elemzése céljából – az 1990. július 12-i COFAZ kontra Bizottság ítélet (C-169/84, EU:C:1990:301) 28. pontjában.

hogya a vitatott intézkedés közvetlen hatást gyakoroljon a jogalany *jogi helyzetére*,²⁰ míg a személyes érintettség feltétele a felperes ténybeli helyzetének tényleges érdemi, elsősorban gazdasági jellegű mutatókon alapuló értékelését foglalja magában.²¹

2. A Törvényszéknek a fellebbező közvetlen érintettségére vonatkozó értékeléséről

26. Először is, a Törvényszék, miután a Montessori ítéletben kialakított elvekre hivatkozva emlékeztetett arra, hogy azon kérdést illetően, hogy a megtámadott határozat közvetlen hatást gyakorol-e a felperes jogi helyzetére, „az uniós bíróság köteles ellenőrizni, hogy a felperes *megfelelően bemutatta-e azon indokokat*, amelyek alapján a Bizottság határozata neki versenyhátrányt okozhat, következésképpen hatást gyakorolhat az ő jogi helyzetére”,²² a megtámadott végzés 71–77. pontjára hivatkozva megjegyezte, hogy „a jelen ügyben a felperes nem *bizonyította*, hogy tagjait a szóban forgó intézkedés konkrétan érintette, illetve, hogy mely tagjait érintette konkrétan, még kevésbé pedig azt, hogy ez az intézkedés pontosan milyen következményekkel járt a versenyhelyzetükre nézve”, és arra a következtetésre jutott, hogy „[a] felperes tehát nem *bizonyította* megfelelően, hogy a megtámadott határozat versenyhátrányt okozhat a tagjainak, következésképpen e határozat közvetlenül érinti a jogi helyzetüket, különösen azon jogukat, hogy az érintett piacon a verseny ne torzuljon a szóban forgó intézkedés miatt az ő hátrányukra”.²³

27. Amint arra a fellebbező is hivatkozik, úgy tűnik számomra, hogy a Törvényszék a „bizonyít” ige használatával az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti közvetlen érintettség feltételét olyan követelményekhez kötötte, amelyek meghaladják e feltételnek a Bíróság által a Montessori ítéletben adott értelmezéséből eredő követelményeket. Ezen ítéletben ugyanis a Bíróság egyértelművé tette, hogy noha a felperes közvetlen érintettsége nem vezethető le kizárólag a versenytársi kapcsolat fennállásának lehetőségéből,²⁴ köteles ellenőrizni, hogy a felperes „megfelelően bemutatta-e”, hogy fennáll „versenyhátrány okozásának lehetősége”.²⁵ Márpedig komoly kétségeim vannak a tekintetben, hogy ennek az elvnek a jelen ügyben való alkalmazása azzal jár, hogy a fellebbező köteles lett volna „bizonyítani”, hogy bizonyos tagjait „a szóban forgó intézkedés konkrétan érintette”, és „milyen következményekkel jár a versenyhelyzetükre nézve”.

28. Ezért úgy tűnik számomra, hogy a Törvényszék értékelése a Bíróság által a Montessori ítéletben adott értelmezés tekintetében téves jogalkalmazáson alapul.

²⁰ Pontosabban e feltétel két kritériuma közül az elsőre utalok, a második – amelynek fennállása a jelen ügyben nem vitatott – arra vonatkozik, hogy a vitatott intézkedés nem hagy mérlegelési jogkört az intézkedés végrehajtására kötelezett címzettek számára (lásd a jelen indítvány 19. és 23. pontját).

²¹ Wathelet főtanácsnok a Montessori ügyben egyértelmű különbségtételt javasolt a közvetlen érintettség és a személyes érintettség között annak alapján, hogy e két feltétel a felperes *jogi helyzetére* (a vitatott intézkedésnek közvetlen hatást kell gyakorolnia a *jogi helyzetére*), és a felperes *ténybeli helyzetére* vonatkozik (az intézkedésnek egy őt minden más személytől megkülönböztető *ténybeli helyzet* folytán kell rá vonatkoznia) (Wathelet főtanácsnok Scuola Elementare Maria Montessori kontra Bizottság és Bizottság kontra Scuola Elementare Maria Montessori és Ferracci egyesített ügyekre vonatkozó indítvány, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:229, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bíróság azonban a Montessori ítéletben nem hagyott jóvá egy ilyen egyértelmű különbségtételt.

²² Lásd a megtámadott végzés 102. pontját (kiemelés tőlem).

²³ Lásd a megtámadott végzés 103. pontját (kiemelés tőlem).

²⁴ Lásd a Montessori ítélet 46. pontját.

²⁵ Lásd a Montessori ítélet 47. pontját.

29. Másodsor, és mindenesetre annak elkerülése érdekében, hogy egy túlzottan formális értékelésre szorítkozzák, meg kell vizsgálni, hogy a Törvényszék által hivatkozott elemek – az alkalmazott kritériumtól függetlenül – elegendőek-e annak alátámasztására, hogy a fellebbező nem „mutatta be megfelelően azon indokokat, amelyek alapján a Bizottság határozata neki versenyhátrányt okozhat”.

30. Amint arra a fellebbező is hivatkozik, a jelen ügyben a tagok *közvetlen érintettségének* hiányára vonatkozó értékelés tekintetében a Törvényszék a megtámadott végzés 103. pontjában csupán annak 71–77. pontjára utal, amely kifejezetten a tagok *személyes érintettségének* hiányára vonatkozó, teljesen eltérő értékelést érint.²⁶

31. A megtámadott végzés e pontjai lényegében „valamely versenytárs piaci helyzete lényeges sérelmének bizonyítására” vonatkoznak. Márpedig a fellebbező „versenyhelyzetének lényeges érintettségének” kritériuma, amely a személyes érintettség vizsgálata szempontjából releváns tényező, vitathatatlanul eltér a közvetlen érintettség vizsgálata szempontjából releváns „versenyhátrány okozásának lehetősége” tényezőtől. A Bíróságnak a megtámadott végzés 69. pontjában hivatkozott állandó ítélkezési gyakorlata szerint ugyanis a vállalkozás a *személyes érintettségének bizonyítása céljából* nem hivatkozhat pusztán arra, hogy a kedvezményezett vállalkozás a versenytársa, hanem ezen túlmenően azt is bizonyítania kell, hogy olyan ténybeli helyzetben van, amely a vitatott határozat címzettjéhez hasonló módon egyéníti őt,²⁷ míg a *közvetlen érintettség bizonyítása céljából* elegendő, ha egy ilyen vállalkozás megfelelően bemutatja azon indokokat, amelyek alapján a Bizottság határozata neki versenyhátrányt okozhat, következésképpen hatást gyakorolhat az ő jogi helyzetére.²⁸

32. A Bizottság érvelése szerint a jelen ügyben kétségtelenül nem zárható ki, hogy azon tényezők, amelyek a fellebbező tagjai személyes érintettsége hiányának értékelése alapul, vagy inkább ezen tényezők némelyike is releváns lehet annak bizonyítása céljából, hogy nem „mutatta be megfelelően azon indokokat, amelyek alapján a Bizottság határozata neki versenyhátrányt okozhat”. A Törvényszék azonban erre vonatkozóan semmilyen magyarázattal nem szolgált.

33. Végeredményben álláspontom szerint egyértelmű, hogy a Törvényszék által a megtámadott végzés 71–77. pontjában hivatkozott elemek nem támasztják alá a Törvényszéknek a fellebbező tagjai közvetlen érintettségének hiányára vonatkozó következtetését.²⁹

34. Mindenekelőtt ugyanis a Törvényszéknek a megtámadott végzés 71., 72. és 74. pontjában kifejtett következtetéseivel ellentétben a fellebbező közvetlen érintettsége értékelésének nem kell a piaci részesedésekre vagy a tagok forgalmára, illetve bevételére vonatkozó konkrét adatokon

²⁶ Lásd a megtámadott végzés 70. és 78. pontját. A Törvényszék tehát – Wathelet főtanácsnok megfogalmazásával élve – a „közvetlen érintettségre vonatkozó feltétel [...] eltorzítás[át]” valósította meg (Wathelet főtanácsnok Scuola Elementare Maria Montessori kontra Bizottság, Bizottság kontra Scuola Elementare Maria Montessori és Bizottság kontra Ferracci egyesített ügyekre vonatkozó indítványa, C-622/16 P–C-624/16 P, EU:C:2018:229, 58. pont).

²⁷ Lásd különösen: 2008. december 22-i British Aggregates kontra Bizottság ítélet (C-487/06 P, EU:C:2012:757, 48. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

²⁸ Lásd a jelen indítvány 22. pontját. Nyilvánvaló tehát, hogy a két feltétel továbbra is eltérő marad, és a személyes érintettség bizonyításához előírt követelmények főszabály szerint továbbra is lényegesen eltérőek a közvetlen érintettségre vonatkozó követelményektől.

²⁹ Egyébiránt, ami a Törvényszék által a megtámadott végzés 73. pontjában megállapított, a szennyvízkezelési díjak azon árakra gyakorolt hatása bizonyításának hiányát illeti, amelyeket a felperes tagjai ügyfeleiknek ténylegesen felszámíthatnak vagy kínálhatnak beszállítóiknak, elegendő megállapítani, hogy valamely állami támogatás felperes versenyhelyzetére gyakorolt konkrét hatásának vizsgálata nem releváns kritérium a kereset elfogadhatóságának értékelése során, mivel az uniós bíróság feladata nem az, hogy ebben a szakaszban véglegesen nyilatkozzon a felperes és a támogatási intézkedések kedvezményezettjei közötti versenytársi kapcsolatáról, hanem az, hogy ellenőrizze azt, hogy a felperes megfelelően bemutatta-e azon indokokat, amelyek alapján a Bizottság határozata *neki versenyhátrányt okozhat* (lásd a jelen indítvány 20. és 21. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

alapulnia. Ehhez az értékeléshez nem szükséges – a Törvényszéknek a megtámadott végzés 73. és 75. pontjában kifejtett következtetéseivel ellentétben – annak bizonyítása sem, hogy a szennyvízkezelési díjak milyen hatással vannak a fellebbező tagjai által ügyfeleikre alkalmazott vagy beszállítóiknak kínált árakra.³⁰

35. Továbbá a megtámadott végzés 76. pontjában a Törvényszék lényegében az intézkedésnek a dán nagyvállalatok tekintetében fennálló versenyképességi hátrányainak és a dán kis- és középvállalkozások alacsonyabb költségeiből fakadó, a más tagállamokban székhellyel rendelkező versenytárs vállalkozásokhoz képest fennálló előnyeinek összehasonlító elemzését kérte. Márpedig, noha egy ilyen elemzés releváns lehet a verseny torzulásának megállapításához, amely az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatás” fogalmának egyik alkotóeleme, számomra úgy tűnik, hogy az nem szükséges a fellebbező tagjai közvetlen érintettségének értékeléséhez.³¹

36. Végül, amint arra a jelen indítvány 31. pontjában emlékeztettem, egyértelmű, hogy a megtámadott végzés 77. és 78. pontjában hivatkozott, a fellebbező tagjai versenyhelyzetének lényeges érintettségére vonatkozó kritérium a személyes érintettség tipikus kritériumára utal.³²

37. Ennélfogva úgy vélem, hogy a Törvényszék a fellebbező közvetlen érintettségének értékelése során téves jogalkalmazást valósított meg, amikor a tagok közvetlen érintettségének hiányát lényegében a tagok személyes érintettségének hiányával indokolta.

38. Azt javaslom tehát, hogy a Bíróság adjon helyt az első jogalapnak, és ennek következtében helyezze hatályon kívül a megtámadott végzést.

B. Az első fokon előterjesztett keresetről

39. Az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikkének első bekezdése alapján a Törvényszék határozatának hatályon kívül helyezése esetén a Bíróság az ügyet maga is érdemben eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi, illetve határozathozatalra visszautalhatja a Törvényszék elé.

40. Noha a Bíróságnak az eljárás e szakaszában nem áll módjában érdemben határozni az Törvényszék előtt indított keresetről, rendelkezik viszont az ahhoz szükséges információkkal, hogy véglegesen határozzon a vitatott határozattal szemben indított kereset elfogadhatóságáról. A fellebbező EUMSZ 263. cikkben szereplő harmadik eset szerinti keresetelési jogának kérdése ugyanis a Törvényszék előtt kontradiktórius vita tárgyát képezte, és annak vizsgálata nem igényel semmiféle további pervezető intézkedést vagy bizonyításvételt.

41. Ezért először is meg kell vizsgálni az első fokon benyújtott kereset elfogadhatóságát, majd abban az esetben, ha e kereset elfogadhatónak bizonyul, az ügyet e kereset érdemi vizsgálata céljából vissza kell utalni a Törvényszék elé.

³⁰ Egyébiránt a Bíróság nemrégiben megállapította, hogy a Törvényszék – azzal, hogy lényegében azt rótta a felperes terhére, hogy az nem határozta meg azokat a piacokat, amelyeken a versenyhelyzete sérelmet szenvedett, kiemelve, hogy a felperes nem szolgált semmilyen információval a piacok méretére és szerkezetére, valamint az e piacokon jelen lévő versenytársakra vonatkozóan –, túllépte a személyes érintettségére vonatkozó ítélkezési gyakorlatból eredő követelményeket (lásd: 2021. július 15-i Deutsche Lufthansa kontra Bizottság ítélet, C-453/19 P, EU:C:2021:608, 63–64. pont). Végezetül nem is tartom szükségesnek a piacnak, valamint a vitatott intézkedések piaci szereplők helyzetére gyakorolt hatásainak ilyen alapos elemzését a verseny torzulásának megállapításához, amely az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatás” fogalmának egyik alkotóeleme.

³¹ Felmerül mellesleg bennem a kérdés, hogy nem szükségtelen-e ez az elemzés a személyes érintettség feltétele tekintetében is.

³² A jelen indítvány 21. pontjában hivatkozott állandó ítélkezési gyakorlatból viszont az következik, hogy noha a közvetlen érintettség nem vezethető le kizárólag a versenytársi kapcsolat fennállásának lehetőségéből, e tekintetben elegendő a bizonyított versenytársi kapcsolat.

42. A jelen ügyben a Törvényszék a keresetet mint elfogadhatatlant elutasította a fellebbező keresetosségi jogának hiánya miatt, először is a fellebbező, mint szakmai szövetség saját érdekeinek érintettsége miatt, másodsor pedig a tagjai érdekeinek képviselőjeként fennálló keresetosségi jogának hiánya miatt, a tagjai EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott esetek mindegyike szerinti keresetosségi joga tekintetében.

43. Mindenekelőtt megvizsgálom a kereset elfogadhatóságát a fellebbező tagjai érdekeinek képviselőjekénti keresetosségi jogát illetően az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott harmadik eset kapcsán. Mivel a megtámadott határozat „rendeleti jellegű jogi aktusként” történő minősítése nem kérdéses, sőt, nem is vitatott,³³ elemzésemet a fellebbező közvetlen érintettségére (B.1. szakasz) és a végrehajtási intézkedések hiányára (B.2. szakasz) összpontosítom.

1. A fellebbező közvetlen érintettségéről

44. Előzetesen emlékeztetek arra, hogy ahhoz, hogy valamely jogalany közvetlenül érintett legyen, fontos egyfelől az, hogy a vitatott intézkedés közvetlen hatást gyakoroljon e jogalany jogi helyzetére, és másfelől az, hogy ne hagyjon mérlegelési jogkört az intézkedés végrehajtására kötelezett címzettek számára, mert az ilyen végrehajtás tisztán automatikus jellegű, és köztes szabályok alkalmazása nélkül, egyedül az Európai Unió szabályozása alapján történik.³⁴

45. Mivel e feltétel második része a jelen ügyben nem igazán vitatott,³⁵ elemzésemet arra a kérdésre összpontosítom, hogy a vitatott határozat közvetlen hatást gyakorol-e fellebbező és különösen annak tagjai jogi helyzetére.

46. A jelen indítvány 21. és 22. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat tanulságaival összhangban ellenőrizni kell, hogy a fellebbező „megfelelően bemutatta-e azon indokokat, amelyek alapján a vitatott határozat a tagjainak versenyhátrányt okozhat, következésképpen hatást gyakorolhat az ő jogi helyzetére.”

47. A Montessori ítélet 50. pontjában a Bíróság elismerte, hogy a felperesek eleget tettek ezeknek a követelményeknek, mivel indokaikat „bizonyítékokkal támasztott[á]k alá, a Bizottság pedig nem vitat[ta]”. Az ezen ítélet alapjául szolgáló ügyben a felperesek arra hivatkoztak, hogy intézményeik olyan intézmények közvetlen közelében helyezkedtek el, amelyek hasonló tevékenységet végeztek, és amelyek ugyanazon a szolgáltatási piacon és ugyanazon a földrajzi piacon voltak aktívak, valamint hogy ezen intézmények *a priori* jogosultak voltak a vitatott intézkedésekre. Ennek következtében úgy tűnik számomra, hogy a Bíróság lényegében annak megállapítására szorítkozott, hogy a felperesek a szóban forgó intézkedés potenciális kedvezményezettjeivel való versenytársi viszony fennállására hivatkoztak.

³³ A Montessori ítélet tárgyát képező határozathoz hasonlóan ugyanis a vitatott határozat célja, hogy a vitatott intézkedést ne minősítse az EUMSZ 107. cikk értelmében összeegyeztethetetlen állami támogatásnak, tehát általános hatállyal bír, annak ellenére, hogy nem jogalkotási aktus. Az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott harmadik eset értelmében tehát „rendeleti jellegű jogi aktusnak” minősül (lásd ebben az értelemben a Montessori ítélet 22–33. pontját).

³⁴ Lásd a jelen indítvány 19. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

³⁵ Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ugyanis az olyan határozat, amely megállapítja, hogy valamely állami intézkedés nem minősül állami támogatásnak, a vitatott határozathoz hasonlóan teljesen automatikusan, az uniós szabályozás értelmében vált ki joghatásokat, bármely közbenső szabály alkalmazása nélkül (lásd ebben az értelemben a Montessori ítélet 54. pontját).

48. Ugyanezeket az esetről esetre történő vizsgálatot igénylő követelményeket a Törvényszék későbbi ítélkezési gyakorlatában többé-kevésbé tágan értelmezte.³⁶

49. Ami ezen értékelés szempontjából releváns, a fellebbező mindenekelőtt arra hivatkozott, hogy esetében dániai kis henteseket, vágóhidakat, nagykereskedőket és feldolgozókat képviselő szakmai szövetségről van szó, továbbá arra, hogy több tagja tevékenysége révén versenyben áll egy Dániában ugyanazon a területen működő nagyvállalkozással, nevezetesen a Danish Crownnal, amely rendkívül jelentős – a vágósertés piacon 95%-os, a vágóüsző piacon pedig 63%-os – piaci részesedéssel rendelkezik, és végül, hogy a Danish Crown a nagy mennyiségű szennyvízkibocsátása miatt a vitatott intézkedés értelmében a lépcsőzetes rendszer harmadik fokozatában meghatározott hozzájárulásra kötelezett,³⁷ ami alacsonyabb díjakra jogosítja fel, mint a tagok által fizetendő díjak, akik csak az említett modell első két fokozatában meghatározott magasabb hozzájárulásokra kötelezettek.

50. Kétségtelen, hogy az elsőfokú eljárásban a fellebbező indokolása nagyon felületes, és egyebekben nem tesz egyértelműen különbséget a kereset elfogadhatóságának különböző feltételei között. Ha azonban a fent ismertetett *állításokat* vesszük figyelembe, amelyeket a Bizottság és a Dán Királyság nem vitatott érvényesen az eljárás során, nem vitatható komolyan az, hogy a felperes olyan releváns tényezőkre hivatkozott, amelyek alapján nagyon valószínű, hogy tagjai (vagy legalábbis közülük néhányan) egy olyan társasággal versenyeznek, amely ugyanazon tevékenységet végzi Dániában, és amely állításai szerint részesülhet a vitatott intézkedések előnyeiből.³⁸

51. E körülmények között, mivel nem az uniós bíróság feladata az elfogadhatóság vizsgálatának szakaszában, hogy véglegesen nyilatkozzon a felperes és a vitatott intézkedés kedvezményezettjei közötti versenytársi kapcsolatról,³⁹ véleményem szerint úgy kell tekinteni, hogy a felperes „megfelelően bemutatta”, hogy a vitatott intézkedés hatásait érintetlenül hagyó vitatott határozat versenyhátrányt okozhat a tagjainak, következésképpen e határozat közvetlenül érinti a jogi helyzetüket, különösen azon jogukat, hogy a verseny ne torzuljon ezen intézkedések miatt az ő hátrányukra.

52. Úgy vélem tehát, hogy az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott harmadik eset értelmében a vitatott intézkedés közvetlenül érinti a felperest.

³⁶ Az elfogadhatónak nyilvánított keresetek tekintetében lásd: 2021. április 14-i Verband Deutscher Alten- und Behindertenhilfe és CarePool Hannover kontra Bizottság ítélete (T-69/18, EU:T:2021:189, 157. és 158. pont); a Törvényszék 2021. június 2-i Casa Regina Apostolorum della Pia Società delle Figlie di San Paolo kontra Bizottság ítélete (T-223/18, nem tették közzé, EU:T:2021:315, 95–99. pont); az elfogadhatatlannak nyilvánított keresetek tekintetében lásd: a Törvényszék 2019. szeptember 24-i Opere Pie d’Onigo kontra Bizottság végzése (T-491/17, EU:T:2019:692, 31–35. pont).

³⁷ Pontosabban, e rendszer harmadik fokozatának hatálya alá tartozik, amennyiben a szennyvízkibocsátása meghaladja az első és második fokozatba tartozó mennyiségeket (lásd a jelen indítvány 4. lábjegyzetét).

³⁸ Egyébiránt felmerül bennem a kérdés, hogy maga a Törvényszék nem ismerte-e el hallgatólagosan a megtámadott végzés 77. pontjában, hogy legalábbis a felperes tagjai teljesítették azon feltételt, hogy az állítólagos állami támogatás *kedvezményezettjének versenytársai*, amikor azt állítja, hogy „*noha a felperes valóban úgy érvelt, hogy tagjai versenyben álltak az állítólagos támogatásból előnyben részesülő nagy vágóhidakkal*”, nem bizonyította az állítólagos támogatásnak a tagjaira és az érintett piacon fennálló saját versenyhelyzetükre gyakorolt konkrét hatását”, majd e végzés 78. pontjában arra a következtetésre jut, hogy e versenyviszony „nem elegendő annak bizonyítására, hogy a [vitatott] határozat jelentősen érinti a tagok piaci versenyhelyzetét, és így a tagok *személyükben érintettek*” (kiemelés tőlem).

³⁹ Lásd a jelen indítvány 21. pontját.

2. A végrehajtási intézkedések hiányáról

53. A Bizottság és a dán kormány szerint a jelen ügyben az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdése szerinti végrehajtási intézkedésekről van szó, így az e rendelkezésben szabályozott harmadik eset nem alkalmazható. Pontosabban arra hivatkoznak, hogy a vitatott intézkedéssel létrehozott rendszer szerint a szennyvízkezelő telepek üzemeltetői minden évben meghatározzák a lépcsőzetes rendszer három fokozatára alkalmazandó díjat, valamint hogy az illetékes önkormányzatok hagyják jóvá ezt a díjszabást. Ezt követően minden szennyvizet kibocsátó dán vállalkozás kap egy díjmegállapítási határozatot a szennyvízkezelési díjának megfizetésére vonatkozóan. Következésképpen a felperes tagjai megtámadhatták ezt a díjmegállapítási határozatot a nemzeti bíróság előtt, arra hivatkozva, hogy a szóban forgó rendszer a nagy mennyiségű vizet fogyasztó vállalkozásoknak nyújtott jogellenes állami támogatásnak minősül.

54. Előzetesen emlékeztetek arra, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata értelmében vett „amelyek nem vonnak maguk után végrehajtási intézkedéseket” kifejezést e rendelkezés céljának tükrében kell értelmezni, amely – amint az a keletkezésének körülményeiből is kitűnik – annak elkerülésére irányul, hogy a magánszemély jogsértést legyen kénytelen elkövetni azért, hogy bírósághoz fordulhasson. Márpedig amennyiben a rendeleti jellegű jogi aktus közvetlen hatást gyakorol valamely természetes vagy jogi személy jogi helyzetére anélkül, hogy végrehajtási intézkedések meghozatalát írná elő, ez a szóban forgó személyt megfosztja a hatékony bírói jogvédelemtől, amennyiben nem áll rendelkezésére az uniós bíróság előtti közvetlen jogorvoslati út ahhoz, hogy a szóban forgó rendeleti jellegű jogi aktus jogszerűségét kétségbe vonhassa. Végrehajtási intézkedések hiányában ugyanis valamely természetes vagy jogi személy – még abban az esetben is, ha az őt közvetlenül érintené – csak azután kérhetné e jogi aktus bírósági felülvizsgálatát, ha megsértette az abban szereplő rendelkezéseket azért, hogy a nemzeti bíróságok előtt ellene indított eljárásban hivatkozhatson e jogi aktus jogellenességére.⁴⁰

55. Ellenben, amennyiben valamely rendeleti jellegű jogi aktus végrehajtási intézkedéseket von maga után, az uniós jogrend tiszteletben tartásának bírósági felülvizsgálata biztosított, függetlenül attól, hogy a szóban forgó intézkedések az Uniótól vagy a tagállamoktól származnak-e. Mivel természetes vagy jogi személyek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében előírt elfogadhatósági feltételek miatt közvetlenül nem támadhatják meg az uniós bíróság előtt a rendeleti jellegű uniós jogi aktusokat, az ilyen aktusok velük szemben való alkalmazása ellen azon végrehajtási intézkedések megtámadásával védekezhetnek, amelyeket ezen aktusok vonnak maguk után.⁴¹

56. A Bíróság egyébiránt több alkalommal kimondta, hogy annak értékelése érdekében, hogy valamely rendeleti jellegű jogi aktus von-e maga után végrehajtási intézkedéseket, az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésének harmadik fordulata alapján a jogorvoslati jogára

⁴⁰ Lásd a Montessori ítélet 58. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

⁴¹ Lásd a Montessori ítélet 59. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot. Amennyiben az ilyen aktus végrehajtása az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok feladata, a természetes vagy jogi személyek az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében meghatározott feltételek mellett közvetlen keresetet nyújthatnak be az uniós bírósághoz a végrehajtási aktusok ellen, e kereset alátámasztása érdekében pedig az EUMSZ 277. cikk alapján hivatkozhatnak a szóban forgó intézkedés alapjául szolgáló aktus jogellenességére. Amennyiben a végrehajtás a tagállamok feladata, e személyek a nemzeti bíróságok előtt hivatkozhatnak a szóban forgó, alapul szolgáló jogi aktus érvénytelenségére, és felkérhetik a nemzeti bíróságokat, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekkel forduljanak a Bírósághoz (lásd a Montessori ítélet 60. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

hivatkozó személy helyzetét kell figyelembe venni. Irreleváns tehát, hogy a szóban forgó jogi aktus a többi jogalannyal szemben von-e maga után végrehajtási intézkedéseket. Továbbá ezen értékelés keretében kizárólag a kereset tárgyát kell támpontul venni.⁴²

57. A Bíróság továbbá kimondta, hogy noha valamely támogatási program kedvezményezettjei tekintetében az e programot bevezető rendelkezések és az e rendelkezéseket végrehajtó jogi aktusok – mint amilyen az adó megállapításáról szóló határozat – olyan végrehajtási intézkedéseknek minősülnek, amelyeket az említett programot a belső piaccal összeegyeztethetetlennek vagy az érintett tagállam által vállalt kötelezettségekre tekintettel e piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánító határozat maga után von,⁴³ ez az ítélkezési gyakorlat nem ültethető át az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett állami támogatásnak nem minősülő nemzeti intézkedés kedvezményezettjei versenytársainak helyzetére, ugyanis az ilyen versenytárs helyzete különbözik az ugyanezen ítélkezési gyakorlat által érintett támogatások kedvezményezettjeinek helyzetétől, mivel e versenytárs nem felel meg a szóban forgó nemzeti intézkedésben a támogatásban való részesüléshez előírt feltételeknek.⁴⁴

58. A jelen ügyben egyrészt nincsenek a megtámadott határozatnak a Bizottság vagy más uniós intézmény által kibocsátott végrehajtási intézkedései, másrészt pedig számomra úgy tűnik, hogy a felperes tagjait nem érintik a nemzeti végrehajtási intézkedések.

59. Igaz, hogy a jelen esetben a felperes helyzete bizonyos mértékig különbözik a Montessori ítélet tárgyát képező helyzettől, abban az értelemben, hogy magukat a tagokat érinti a vitatott rendszer, és az állami támogatás állítólagos kedvezményezettjéhez hasonlóan ugyanúgy kapnak díjmegállapítási határozatot. Mindazonáltal e tagok helyzete különbözik a vitatott intézkedés kedvezményezettjeinek helyzetétől, mivel nem jogosultak az ezen intézkedés által a harmadik fokozattal összefüggésben biztosított kedvezőbb díjszabásra, amely állításuk szerint az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősül.

60. E körülmények között véleményem szerint életszerűtlen volna azt várni e tagoktól, hogy kérjék e díjszabás rájuk történő alkalmazását – tudva, hogy erre nem jogosultak – csak azért, hogy a nemzeti bíróság előtt megtámadják az elutasítást annak érdekében, hogy e bíróságot arra késztessek, hogy a Bírósághoz forduljon a vitatott határozat érvényességét illetően.⁴⁵

61. Következésképpen úgy vélem, hogy a vitatott határozat az EUMSZ 263. cikk negyedik bekezdésében szabályozott harmadik eset értelmében vett rendeleti jellegű jogi aktusnak minősül, amely nem von maga után semmilyen végrehajtási intézkedést a felperes tekintetében.

62. Ennélfogva azt javaslom, hogy a Bíróság nyilvánítsa elfogadhatónak az első fokon benyújtott keresetet.

⁴² Lásd a Montessori ítélet 61. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

⁴³ Lásd a Montessori ítélet 63. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

⁴⁴ Lásd a Montessori ítélet 65. pontját.

⁴⁵ Lásd ebben az értelemben különösen: Montessori ítélet (65–67. pont); 2020. október 28-i Associazione GranoSalus kontra Bizottság ítélet (C-313/19 P, nem tették közzé, EU:C:2020:869, 38–42. pont).

C. Az ügynek a Törvényszék elé történő visszautalásáról

63. Ami azt a kérdést illeti, hogy a vitatott határozat jogellenes-e, emlékeztetek arra, hogy a Törvényszék elfogadhatatlannak ítélte a keresetet anélkül, hogy megvizsgálta volna az e határozattal szemben felhozott érdemi jogalapokat. Márpedig e jogalapok olyan ténybeli mérlegelést vonnak maguk után, amely tekintetében a Bíróságnak nincs hatásköre.⁴⁶

64. Következésképpen úgy vélem, hogy a per állása nem engedi meg az ügy érdemben való eldöntését, és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 61. cikkének első bekezdése értelmében az ügyet vissza kell utalni a Törvényszék elé, hogy az határozzon a kereset megalapozottságáról.

VI. A költségekről

65. A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

66. E szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a pereszeset felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

67. Az említett szabályzat 140. cikkének (1) bekezdése – amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell – előírja, hogy az eljárásba beavatkozó tagállamok és intézmények maguk viselik saját költségeiket.

68. A jelen esetben – amennyiben a Bíróság úgy határoz, hogy az ügyet visszautalja a Törvényszék elé –, nem kell határozni a költségekről.⁴⁷

VII. Végkövetkeztetés

69. A fenti megfontolásokra tekintettel azt javaslom a Bíróságnak, hogy:

- helyezze hatályon kívül az Európai Unió Törvényszékének 2020. december 1-jei Danske Slagtermestre kontra Bizottság végzését (T-486/18, nem tették közzé, EU:T:2016:576);
- nyilvánítsa elfogadhatónak az első fokon benyújtott keresetet;
- utalja vissza az ügyet a Törvényszék elé, hogy az határozzon az első fokon benyújtott kereset megalapozottságáról;
- ne határozzon a költségekről.

⁴⁶ Lásd különösen: 2020. március 26-i Larko kontra Bizottság ítélet (C-244/18 P, EU:C:2020:238, 25. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

⁴⁷ Ezzel szemben, ha a Bíróság a keresetet mint elfogadhatatlant elutasítva a jogvita kapcsán végleges határozatot hoz, a Danske Slagtermestret kötelezni kell a saját költségein kívül az Európai Bizottságnál felmerült költségek viselésére, és meg kell állapítani, hogy a Dán Királyság maga viseli saját költségeit.